

“Η σημερινή καύση των νεκρών είναι το κορυφαίο σύμβολο του μηδενισμού”

/ [Γνώμες](#)

Διαβάστε αποσπάσματα από τα πρακτικά ήμερίδος με θέμα «Η καύση τῶν νεκρῶν», τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος – Συνοδική ἐπιτροπή δογματικῶν καὶ νομοκανονικῶν ζητημάτων που πραγματοποιήθηκε στὸ ξενοδοχεῖο Divani – Caravel τὴν Τετάρτη 3 Μαρτίου 1999 στὴν Ἀθήνα.

Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ μείνει ἀνεπηρέαστη ἀπὸ τὸ κοσμικὸ πνεῦμα καὶ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ κηδεύῃ καὶ νὰ ἐνταφιάζει τὰ σώματα, τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ λείψανα, καὶ τὰ ὁποῖα θὰ κοιμοῦνται ἀναμένοντας τὴν ἀνάστασή τους καὶ ὅταν γίνεται ἐκταφὴ νὰ μπορῇ νὰ διαπιστώνεται ἡ ἀγιότητα τοῦ κεκοιμημένου. Διότι ἡ ἀφθαρσία καὶ ἡ θαυματουργία τῶν λειψάνων εἶναι τεκμήριο θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ διαπορθεύεται καὶ σὲ ὁλόκληρο τὸ σῶμα. Καὶ ἀσφαλῶς, ἡ βεβαίωση ὑπάρξεως ἐνὸς ἁγίου ἔχει βαθειὰ σημασία, γιατί τότε θὰ

ξέρουμε ὅτι οἱ πρεσβεῖες του θὰ συντελοῦν καὶ στὴν δική μας σωτηρία.[1]

Ἡ Ἐκκλησία ἐπειδὴ θεωρεῖ τὴν καὶσιν ἀντίθετη μὲ τὴν μακρὰν παράδοσιν της ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ ἀρνηθῇ κάθε εἶδους εὐχή, προσευχή ἢ ἱερολογία στὶς περιπτώσεις αὐτὲς καὶ κανεῖς, οὔτε ἡ Πολιτεία οὔτε οἱ οἰκεῖοι τοῦ θανόντος μποροῦν νὰ ἐξαναγκάσουν τὴν Ἐκκλησία νὰ ἐνεργήσῃ ἀντίθετα πρὸς τὶς πεποιθήσεις της, διότι καὶ αὐτὴ ἔχει δικαίωμα στὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, ἀρνούμενη νὰ κάνῃ κάτι τὸ ὁποῖον πιστεύει ὅτι δὲν εἶναι ἐκκλησιαστικὰ ὀρθὸν καὶ πρέπει οἱ πεποιθήσεις αὐτὲς νὰ εἶναι σεβαστές. ...Ἐὰν δημιουργθοῦν τεχνικὲς δυνατότητες ἀποτεφρώσεως τῶν νεκρῶν, ἔστω καὶ χωρὶς νομοθετικὴν πρόβλεψιν, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐλάχιστες θὰ εἶναι οἱ περιπτώσεις ἀποτεφρώσεως.[2]

Προτείνω στὴν Ἐκκλησία μας νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴν μέχρι σήμερα τοποθέτησή της, ἐκτὸς ἂν κρίνει ὅτι ἡ ταφή τῶν νεκρῶν εἶναι ἓνα ἀπλὸ ἔθιμο, χωρὶς καθολικότητα καὶ χωρὶς στηρίγματα στὴν Ἀγία Γραφή, τὴν Ἱερὰ Παράδοση καὶ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, πράγμα πού κατὰ τὴν ἄποψή μας δὲν συμβαίνει. Καὶ ἀφοῦ γιὰ μᾶς πρόκειται γιὰ ἐκκλησιαστικὴ παράδοση μεγίστης σημασίας, γιὰ τμῆμα τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, μόνο μία θὰ μπορούσε καὶ στὸ θέμα αὐτὸ ἡ κατάληξις τῆς παρούσης εἰσηγήσεώς μου, ὡς προτροπὴ πρὸς ὅλους μας: Τὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν», δηλαδὴ νὰ τηροῦμε τὶς Παραδόσεις πού ἀνάγονται στοὺς Ἀποστόλους καὶ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, ἀνεξάρτητα ἂν αὐτὲς ὑπάρχουν καταγεγραμμένες στὴν Ἀγία Γραφή ἢ ἀποθησαυρισμένες στὴν Ἐκκλησία πού εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ μακραίων αὐτὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας περὶ τῆς ταφῆς τῶν νεκρῶν ἔχει, φρονῶ, σαφῶς δογματικὸ χαρακτήρα, δοθέντος ὅτι ἐκτὸς τῶν ὅσων ἀναφέρθηκαν πιὸ πάνω ἡ Ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ πέραν τοῦ θανάτου αὐτοῦ, γι' αὐτὸ καὶ τὸν ἐνταφιάζει τελώντας καὶ τὴν νεκρώσιμη ἀκολουθία (ἢ στέρνηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς κηδεύσεως μόνο ὡς ποινὴ ἐπιβάλλεται), τελεῖ μνημόσυνα ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων, χρησιμοποιοῖ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, τὰ ὁποῖα πολλὰς φορὲς εἶναι θαυματουργά, συνεπῶς ἐντόσσονται στὴ σφαῖρα τοῦ δόγματος καὶ τῆς πίστεως γενικότερα. Ὅλα αὐτὰ ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ταφῆς ἔχει πράγματι ἔντονο δογματικὸ χρῶμα, εἶναι δόγμα πίστεως.[3]

Ὁ σύγχρονος κόσμος θέλει νὰ κάψει τοὺς νεκρούς. Τοῦ λείπει τὸ αἰώνιο, τὸ θεϊκό, ἡ τιμὴ τοῦ ὕλικου, τὸ ἐπέκεινα, τὸ μετὰ ταῦτα. Ἀρνεῖται τουλάχιστον νὰ σκεφθεῖ τὴν ζωὴν ποὺ ὑπάρχει χωρὶς ὅμως νὰ φαίνεται. Οὔτε στὰ σπλάχνα ὡς ἔμβρυο τὴν δέχεται, οὔτε στὸν τάφο ὡς λείψανο, οὔτε στὴν σκέψη ὡς αἰώνιο πρόσωπο, οὔτε στὸν πόθο ὡς ὑπέρτατη ἀξία, οὔτε στὴν ψυχὴ ὡς χάρις θεώσεως. Τὰ δεσμὰ τοῦ ἐδῶ καὶ τώρα σπάζουν μόνο κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῆς αἰώνιας ἀλήθειας.

Καῖμε ὅ,τι ἔχει ἀξία, ὁμορφιὰ καὶ ζωὴ. Ὅ,τι ἔχει χρόνο μέσα του καὶ διάρκεια. Καῖμε τὰ δάση, καῖμε τὶς περιουσίες μας, καῖμε τὶς αἰώνιες ἀξίες μὲ τοὺς νόμους μας, καῖμε τὶς παραδόσεις μας (ἀποποινικοποίηση τῆς μοιχείας, νομιμοποίηση τῶν ἀμβλώσεων κλπ). Τώρα θέλουμε νὰ καῖμε καὶ τὰ σώματά μας. Ὅταν κάψουμε τὴν ὑπόμνηση τῆς αἰώνιας προοπτικῆς καὶ τοῦ θανάτου μας, θὰ ἔχουμε προσδώσει στὸ τοπίο τῆς ζωῆς μας τὴν εἰκόνα ποὺ ἀντικρύζουμε μπροστὰ σὲ ἓνα καμμένο δάσος. Ἡ Ἐκκλησία δυσκολεύεται νὰ ἐνταχθεῖ σὲ μία τέτοια λογική.

Πνεύμανες τῆς ζωῆς εἶναι τὰ δάση. Πνεύμονες τῆς ψυχῆς εἶναι τὰ λείψανα. Στὰ μοναστήρια μποροῦμε νὰ συναντήσουμε τὴν πεμπτουσία τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως. Τὰ κεντρικὰ τους σημεῖα, ἐκεῖ ποὺ διαφυλάσσεται ὁ πνευματικὸς θησαυρὸς τους εἶναι τὸ ἱερὸ θυσιαστήριο, οἱ λειψανοθήκες καὶ τὸ ὀστεοφυλάκιο. Στὸ πρῶτο ἐπιτελεῖται τὸ μυστήριον – προσφέρεται ὁ Θεός, – ἀπὸ τὸ δεύτερον προχέεται ἡ χάρις τῶν ἁγίων – προβάλλει ἡ Ἐκκλησία – καὶ τὸ τρίτον ἀποτελεῖ τὸ Πανεπιστήμιον τῆς ἐν Χριστῷ φιλοσοφίας, τὸ ἐργαστήριον τῆς μνήμης τοῦ θανάτου – ἀναδύει τὸ πρόσωπο. Καὶ τὰ τρία ἔχουν λείψανα. Καὶ τὰ τρία δὲν θὰ ὑπῆρχαν, ἂν ἡ Ἐκκλησία υἱοθετοῦσε τὴν καύση τῶν νεκρῶν της. Ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ ἀπορρίψει τὴν παράδοσίν της δὲν μπορεῖ νὰ προσδώσει τὴν ἐμειρία καὶ τὴν πίστη της· ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ κάψει τὰ σπλάχνα καὶ νὰ ἀρνηθεῖ τὸν ἑαυτὸ της.[4]

1 Ἡ ταφὴ δὲν εἶναι ἔθιμο ἢ μόνο παράδοση, ἀλλὰ πρωτογενὲς στοιχεῖο στὸν θρησκευτικὸ βίον τοῦ ἀνθρώπου.

2 Ἡ ταφὴ δὲν εἶναι ἔθιμο ἢ μόνο παράδοση, ἀλλὰ κατακυρωμένο ἀρχέτυπο στοιχεῖο ἀπὸ τὸν πρωτότοκο πάσης τῆς κτίσεως, τὸν Χριστό.

3 Ἡ ταφὴ δὲν εἶναι ἔθιμο ἢ μόνο παράδοση, ἀλλὰ τὸ ἀκαταγώγιστο σύμβολο τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς ἀναστάσεως («Τὸ σῶμα σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ»).

4 Ἡ καύση τῶν νεκρῶν ὑπῆρξε ἐπιγέννημα ἀνάγκης.

5 Ἡ σημερινὴ καύση τῶν νεκρῶν εἶναι τὸ κορυφαῖο σύμβολο τοῦ μηδενισμοῦ.

6 Ἡ σημερινὴ καύση τῶν νεκρῶν ἀποτελεῖ πράξη εἰκονοκλαστικῆς, καθ' ὅσον προσβάλλει τὴν εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ. Δὲν καταργεῖ τὴν ἀνάσταση, ἀλλὰ θρυμματίζει τὴν ἐλπίδα σ' αὐτήν, τὸ νεῦρον τοῦ ζῆν καὶ τοῦ εὖ ζῆν.

Γι' αὐτὰ ὅλα εὐλαβῶς φρονῶ ὅτι ἡ ταφή ἀνάγεται σὲ περιωπὴ δόγματος μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο διασώζεται ἡ ἀλήθεια τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀλήθεια τῆς πίστεως, ἡ ζωοποιὸς δύναμη τῆς ἐλπίδας στὴν καθολικὴ ἀνάσταση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μας.

Ἡ ἑβδόμη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἡ Σύνοδος τῆς Θεολογίας τῆς εἰκόνας, ποὺ διαμορφώνει τὴν ψυχολογία τῆς ἐπικοινωνίας σὲ κάθε ἐπίπεδο, καὶ αἰσθητὸ καὶ ὑπεραισθητό, μπορεῖ νὰ δώσει τὸ ὑπόβαθρο μιᾶς τέτοιας ἀποτιμήσεως.[5]

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐπιβάλλει τὴν πίστη καὶ τὶς τελετές της σὲ ὅσους εἶναι ξένοι πρὸς αὐτήν. Ἀλλὰ καὶ ὅσοι εἶναι ξένοι πρὸς τὴν Ἐκκλησία δὲν πρέπει νὰ ἀπαιτοῦν ἀπὸ αὐτήν νὰ εὐλογεῖ τὶς αὐθαίρετες ἐπιλογές τους. Ἡ καύση τοῦ νεκροῦ σώματος μπορεῖ νὰ ἐπιλεγεῖ ἐλεύθερα, ὅχι ὅμως καὶ νὰ πραγματοποιηθεῖ ὡς ἐκκλησιαστικὴ πράξη. Θὰ μπορούσε ἴσως νὰ συνδεθεῖ μὲ τὴν πολιτικὴ κηδεία. Ἡ στάση ὅμως τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντί τους δὲν μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι ἀρνητικὴ. [6]

[1] Απόσπασμα εἰσηγήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου μὲ θέμα «Ἡ θεολογικὴ ἄποψη καὶ οἱ ἐκκλησιολογικὲς συνέπειες τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν».

[2] Απόσπασμα εἰσηγήσεως κ. Ἀναστασίου Μαρίνου – ἀντιπροέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, μὲ θέμα «Ἡ καύση τῶν νεκρῶν καὶ τὸ Σύνταγμα».

[3] Απόσπασμα εἰσηγήσεως Παναγιώτου Ἐπαμ. Χριστινάκη – ἀναπληρωτοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, μὲ θέμα «Ταφή ἢ καύση τῶν νεκρῶν;» (ἱστοριοκανονικὴ θεώρηση).

[4] Απόσπασμα εἰσηγήσεως Μητροπολίτου Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου, μὲ θέμα «Τὸ σήμερα, τὸ χθὲς καὶ τὸ γιὰ πάντα τῆς ταφῆς καὶ τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν»

[5] Απόσπασμα εἰσηγήσεως τοῦ Αἰσεσιμολογιωτάτου πρωτοπρεσβυτέρου πατρὸς Στυλιανοῦ Καρπαθίου, μὲ θέμα «Ἡ καύση τῶν νεκρῶν. Ἀναφορὰ στὴν ψυχολογία τοῦ φαινομένου».

[6] Απόσπασμα εἰσηγήσεως τοῦ Γεωργίου Ἰ. Μαντζαρίδη, καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ΑΠΘ, μὲ θέμα «Ἡ καύση τῶν νεκρῶν ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς Χριστιανικῆς ἀνθρωπολογίας καὶ ἠθικῆς».

πηγή:http://www.orthodoxia-ellhnismos.gr/2019/10/blog-post_94.html